

SIVILOMBUDSMANNEN

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Vår referanse
2016/2915

Deres referanse

Vår saksbehandler
Kari Bjella Unneberg

Dato
29.06.2018

Avsluttende brev – innsyn i næringsministerens Outlook-kalender og oppfølging av ombudsmannens uttalelse

Sivilombudsmannen viser til tidligere korrespondanse, sist Nærings- og fiskeridepartementets brev 26. juni 2018.

Ombudsmannens undersøkelse av saken ble avsluttet med uttalelsen 14. juni 2017. Ombudsmannen kom til at hver enkelt kalenderoppføring i næringsministerens Outlook-kalender er et dokument og vilkårene i offentleglova § 4 ble ansett oppfylt for arbeidsrelaterte kalenderoppføringer for den aktuelle perioden. Departementets tidsbruk i innsynssaken ble kritisert.

Oppfølgingen av ombudsmannens uttalelse

1. Saksgangen

I uttalelsen ble departementet bedt om å behandle innsynskravet på nytt, og ombudsmannen ba om å bli holdt orientert. Den opprinnelige fristen ble i brev 16. juni 2017 satt til 30. juni 2017. Til tross for gjentatte purringer ble fristene ikke overholdt. Departementet sendte flere foreløpige svar der de blant annet skrev «Vi vil vurdere uttalelsen og gi nærmere tilbakemelding snarest mulig» e.l.

I september 2017 mottok ombudsmannen en klage fra en annen journalist over Statsministerens kontors avslag på innsyn i statsministerens Outlook-kalender (sak 2017/3029). I brev 28. september 2017 ga Nærings- og fiskeridepartementet på nytt et foreløpig svar, og viste til saken med Statsministerens kontor (SMK).

I brev 11. oktober 2017 til Nærings- og fiskeridepartementet skrev ombudsmannen:

«Ombudsmannen registrerer at departementet, til tross for gjentatte purringer, verken har behandlet saken på nytt, opplyst når ombudsmannen vil få et svar, opplyst hvorfor de angitte fristene ikke er overholdt eller bedt om fristutsettelse med angivelse av en konkret frist. At ombudsmannen har en lignende sak med Statsministerens kontor til behandling, har ikke betydning for Nærings- og fiskeridepartementets plikt til å overholde ombudsmannens frister.

Ettersom Stortinget har forutsatt at forvaltningen skal svare på ombudsmannens henvendelser og overholde de frister som settes, vil ombudsmannen vurdere å orientere Stortinget om departementets manglende oppfølging.»

I brev 2. november 2017 fremholdt departementet at saken var fulgt opp fra departementets side og viste til at saken har reist viktige prinsipielle spørsmål «som krever grundig og forsvarlig behandling». Videre skrev departementet at de fremdeles mente det var av «vesentlig betydning» at ombudsmannen hadde en tilsvarende sak om innsyn i statsministerens kalender til behandling.

Saken med Statsministerens kontor ble avsluttet med uttalelse 8. februar 2018. I uttalelsen kom ombudsmannen igjen til at en lagret kalenderoppføring i Outlook utgjør et «dokument» i offentleglovas forstand, og at spørsmålet om en slik kalenderoppføring er å anse som et «saksdokument for organet», og dermed omfattet av hovedregelen om innsynsrett, må vurderes konkret for hver enkelt kalenderoppføring. Statsministerens kontor opprettholdt sitt syn i brev 12. mars 2018. Under henvisning til Stortingets forutsetning om at forvaltningen skal følge ombudsmannens uttalelser, foretok SMK en fornyet vurdering av innsynskravet, slik ombudsmannen hadde bedt om. Statsministerens kontor avsto deretter kravet om innsyn under henvisning til offentleglova § 13, jf. sikkerhetsloven § 12 om taushetsplikt for sikkerhetsgradert informasjon.

Etter ny purring og fristutsettelse herfra skrev Nærings- og fiskeridepartementet i brev 2. mai 2018:

«Innsynskravet er fortsatt under behandling, og vi har behov for mer tid for å ferdigstille saken. Orientering til Sivilombudsmannen vil bli gitt så raskt saken er ferdigbehandlet.»

I brev 16. mai 2017 viste ombudsmannen til den korrespondansen som har vært i tilknytning til oppfølgingen av uttalelsen i denne saken, og skrev:

«Sivilombudsmannen er Stortingets kontrollorgan for forvaltningen. For at ombudsmannens kontroll skal fungere, har Stortinget forutsatt at forvaltningen skal svare på ombudsmannens henvendelser. Stortinget har derfor i ombudsmannens instruks 19. februar 1980 § 6 annet ledd slått fast at ombudsmannen kan sette frist for forvaltningen til å etterkomme pålegg om å gi opplysninger mv. Disse fristene skal overholdes. Denne saken gjelder krav om innsyn, og det ligger i sakens natur at en fornyet vurdering av departementet da må behandles raskt, jf. kravene til saksbehandlingstid i offentleglova.

Det er nå 11 måneder siden ombudsmannen første gang ba Nærings- og fiskeridepartementet om å foreta en fornyet vurdering av saken. Til tross for gjentatte puringer har departementet ikke behandlet saken på nytt. Uttalelsen i departementets brev 2. november 2017 kan gi inntrykk av at en fornyet vurdering av saken ville bli foretatt når ombudsmannens behandling av saken med Statsministerens kontor var avsluttet, men heller ikke etter det har departementet

foretatt den fornyede vurdering som er etterspurt. Ombudsmannen står fast ved at vår behandling av lignende saker ikke har betydning for departementets plikt til å overholde de fristene som settes.

Nærings- og fiskeridepartementet bes *omgående* om å svare på denne henvendelsen. I svaret hit må departementet på nytt redegjøre nærmere for sin tidsbruk, hvorfor de fastsatte frister fremdeles ikke er overholdt og bakgrunnen for at departementet ikke har bedt om fristutsettelse med angivelse av en konkret frist.

Sammen med den fornyede vurderingen av innsynskravet, bes departementet om å oversende utskrift av de aktuelle kalenderoppføringene.»

I brev 7. juni 2018 skrev departementet at de «tar sikte på at Sivilombudsmannen vil motta svar fra oss innen 29. juni 2018». Ombudsmannen svarte i brev 14. juni 2018 at slik fristutsettelse ikke ble innvilget, og at departementet måtte svare «omgående», og at svaret måtte være mottatt her senest innen 21. juni 2018.

Til tross for dette mottok ikke ombudsmannen svar før 26. juni 2018.

2. Departementets redegjørelse for tidsbruken

I brevet 26. juni 2018 skriver departementet følgende om tidsbruken:

«Innsyn i kalendre har reist komplekse og prinsipielle problemstillinger som det har vært nødvendig å foreta grundige vurderinger av. I etterkant av Sivilombudsmannens avgjørelse i saken om statsministerens kalender har departementet blant annet foretatt en rekke personvern vurderinger. Videre har vi foretatt vurderinger av rekkevidden av sentrale bestemmelser i offentleglova. Ved vurderingen av om kalenderoppføringer var å anse som dokumenter i offentleglovas forstand, var det etter departementets syn ikke nødvendig å foreta en konkret vurdering av hver enkelt oppføring. Departementet har derfor måttet foreta en førstegangs gjennomgang og vurdering av alle kalenderoppføringene i perioden etter Sivilombudsmannens uttalelse. For å sikre et forsvarlig resultat har det vært nødvendig med en grundig vurdering av flere problemstillinger. Dette har tatt noe tid.»

3. Ombudsmannens syn

Som gjentatt flere ganger i saken, har Stortinget forutsatt at forvaltningen skal svare på ombudsmannens henvendelser. Stortinget har i ombudsmannens instruks § 6 annet ledd slått fast at ombudsmannen kan sette frist for forvaltningen til å etterkomme pålegg om å gi opplysninger mv. Disse fristene skal overholdes.

Denne saken gjelder krav om innsyn, og det ligger i sakens natur at en fornyet vurdering av departementet da må behandles raskt. Av offentleglova § 29 første ledd fremgår det at innsynskrav skal avgjøres «uten ugrunna opphald». I forarbeidene er det lagt til grunn at de fleste innsynskrav bør kunne avgjøres samme dag som de mottas, eller senest innen tre

virkedager. For at den som ber om innsyn skal kunne nyttiggjøre seg av opplysningene, er det ofte viktig at innsyn gis raskt. Dette gjelder også i tilfeller der ombudsmannen har undersøkt saken.

Innsynskravet gjelder en periode på litt over fem uker. I den utskriften som fulgte vedlagt departementets brev 26. juni 2018 (stil for kalenderdetaljer) utgjør dette 19 sider. Av disse er det 34 oppføringer departementet har vurdert som saksdokumenter etter offentleglova. Oppføringene varierer fra en linje til en halv side. Innsynskravet kan derfor ikke sies å være særlig omfattende.

Videre har departementet ikke angitt hvilke vurderinger som har vært særlig tidkrevende. Det fremgår ikke hvilke personvernvurderinger, «vurderinger av rekkevidden av sentrale bestemmelser i offentleglova» eller «grundige vurdering[er] av flere problemstillinger» som er foretatt. Ut fra de kalenderoppføringene som er oversendt og de unntaksbestemmelsene som er påført, fremstår innsynsvurderingene relativt ordinære.

I tillegg til at departementet faktisk ikke har overholdt de fristene som er satt, etterlater formuleringene i de foreløpige svarende som er gitt, et inntrykk av at departementet ikke har hatt til intensjon om å følge ombudsmannens frister. Dette, sammenholdt med departementets tidsbruk i saken, er sterkt kritikkverdig.

Departementets fornyede vurdering av innsynssaken

1. Departementets redegjørelse

I departementets brev 26. juni 2018 heter det:

«Vi har foretatt en fornyet vurdering av kalenderoppføringene i perioden det er bedt om innsyn i, i henhold til Sivilombudsmannens tidligere uttalelse. Det er foretatt en konkret vurdering av hver kalenderoppføring. Oppføringer som ikke anses for å være omfattet av saksdokumentbegrepet, herunder kalenderoppføringer av privat karakter, politiske møter og andre oppføringer som etter sitt innhold ikke anses som saksdokumenter, har blitt unntatt offentlighet med henvisning til offentleglova §§ 3 og 4. Kalenderoppføringer av arbeidsrelatert karakter som er omfattet av saksdokumentbegrepet har blitt vurdert opp mot offentleglovas øvrige bestemmelser. Det er totalt 34 kalenderoppføringer som departementet har ansett for å være saksdokumenter i offentleglovas forstand. Det er gitt innsyn i 13 av disse. Tre kalenderoppføringene er unntatt etter offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd pkt. 2. Disse er underlagt taushetsplikt og kan ikke utleveres. Sytten kalenderoppføringer er unntatt etter offentleglova § 14 første ledd og én etter § 15 tredje ledd. Det er foretatt merinnsynsvurderinger i henhold til offentleglova § 11 for opplysninger som er unntatt offentlighet etter øvrige bestemmelser enn offentleglova § 13.»

Vedlagt fulgte utskrift av kalenderoppføringene i formatet «stil for kalenderdetaljer» og utskrift av den enkelte kalenderoppføring for de oppføringene det var gitt innsyn i. Noe vedtak om innsyn fulgte ikke vedlagt.

2. Ombudsmannens syn

Ombudsmannens kontroll med forvaltningen er etterfølgende, og ombudsmannen har derfor ikke undersøkt departementets fornyede vurdering av innsyn i de enkelte kalenderoppføringene. Ombudsmannen forutsetter at departementet nå gir klageren innsyn i de kalenderoppføringene hun har krav på, og at det fattes vedtak om avvisning og/eller avslag for de kalenderoppføringene det ikke gis innsyn i.

Oppsummering

Stortinget har forutsatt at ombudsmannens frister skal holdes. Departementets manglende svar, sammenholdt med de formuleringene som er brukt i brevene hit, etterlater et inntrykk av at departementet ikke har hatt intensjon om å følge de fristene som er satt. Dette, sammenholdt med departementets tidsbruk i saken, er sterkt kritikkverdig.

Ombudsmannen har merket seg departementets fornyede vurdering av innsynssaken, og imøteser kopi av departementets vedtak.

For øvrig er det ikke grunn til noe mer fra ombudsmannen side, og saken er nå avsluttet her.

Aage Thor Falkanger
sivilombudsmann

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:
Journalist Gunn Kari Hegvik, VG   gunnkh@vg.no